

פעמונית אמיתית *Campanula stricta* גדלה במרומי החרמון

כתבה: ערגה אלוני

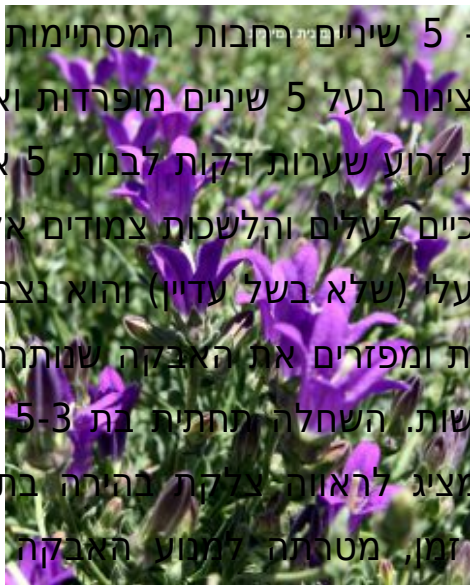
פעמונית אמיתית *Campanula stricta* (פעמוניותיים) היא צמח רב-שנתי עשבוני שרוע הגדל בחרמון. הוא מצמיח בסוף החורף ענפים מוארכים המתפתחים מבסיס מעוצה. הענפים אופקיים, מצולעים קלות המסתעפים לענפים צדדיים. כל הגבעול שעיר, השערות לבנות, קצרות וצפופות.

העלים פשוטים, מוארכים (2-3 ס"מ) יושבים מסורגים על הגבעול. קצה העלה מחודד ושפתו תמימה. גם העלה מכוסה בכל שטחו בשערות.

מימין: צמח פעמונית אמיתית שרוע במדרון. משמאל: צמח בשיא פריחה. תמונות ערגה אלוני © להגדלה - לחצו על התמונה.

הפרחים דו מיניים, גדולים (1.5 ס"מ), בולטים בצבעם הסגול. לפרח צורת פעמון הנישא על עוקץ קצר. 5 עלי לואי קצרים ורחבים, יושבים בדור מתחת לגביע וחופנים את בסיסו. חמשת עלי הגביע מאוחים בבסיסם ומתפשקים ל- 5 שיניים רחבות המסתיימות בקצה מחודד. 5 עלי הכותרת, מאוחים בחלקם התחתון לצינור בעל 5 שיניים מופרדות וארוכות, ויוצרים צורה של פעמון. לעיתים בסיס צינור הכותרת זרוע שערות דקות לבנות. 5 אבקנים הזירים קצרים מהמאבקים. המאבקים מוארכים, אנכיים לעלים והלשכות צמודים אליו. עם הבשלתן הן מעמיסות גרגירי אבקה על גוף עמוד העלי (שלא בשל עדיין) והוא נצבע לבן. לאחר מכן, מתפשקים האבקנים לכיוון בסיס הכותרת ומפזרים את האבקה שמותרה. צבע הלשכות משתנה לצהוב חום, הן מצטמקות ומתייבשות. השחלה תחתית בת 3-5 מגורות המבשילה לאחר האבקנים. עמוד העלי מתארך ומציג לראווה צלקת בהירה בת שלוש אונות מאוזנות. הבשלת אברי המין שאינה באותו זמן, מטרתה לזנוע האבקה עצמית בפרח.

מימין: שלב הבשלה זכרי בפרח. באמצע: פרחים מואבקים ע"י חרקים. משמאל: השלב הנקבי, העלי מצמיח צלקות. תמונות ערגה אלוני © להגדלה - לחצו על התמונה.

האבקה נעשית ע"י חרקים. דבורים וחרקים אחרים אשר פוגשים בצלקת גבוהה, הבולטת בפרח. אם ביקרו כבר פרחים אחרים והם נושאים על גופם גרגירי אבקה, נוצרת האבקה ולאחריה הפרייה. הפרי המתפתח הוא הלקט כ-0.5 ס"מ, צורתו חרוטית, נפתח בנקבים. הזרעים עגולים קטנים ביותר המתפזרים מגוף ההלקט ע"י תנועתו ברוח. **פעמונית אמיתית** פורחת בחודשים יולי - אוקטובר.

הצמח נפוץ בחרמון בגובה של כ-2000 מ' ומעלה. גדל על סלעים ובמדורות אבניים. תפוצתו העולמית היא לבנון סוריה וטורקיה.

קיימים כמה שמות נרדפים למין **פעמונית אמיתית** (*C. jasionifolia*, *C. muricata*, *C. sispirensis*). השם התקף הוא *C. stricta*). המין הגדל בחרמון ובלבנון, מעט שונה, על כן יש חוקרים הרואים בו תת מין המכונה "פעמונית אמיתית תת מין הלבנון". תפוצתו של תת מין זה מצומצמת ללבנון והחרמון בלבד.

הסוג פעמונית נפוץ באזורים שונים בעולם. מינים מסוימים מבוקשים בגינון כצמח נוי, בשל נוחות הגידול ובעיקר הפרחים הגדולים ומרהיבים שלהם. הריבוי והשווק מהווים גורם כלכלי חשוב.

ספרות:

זהרי מ 1978 כל עולם הצמחים. עם עובד.

פינברון-דותן נ ודנין א 1991, 1998 המגדיר לצמחי בר בארץ ישראל. ירושלים, את כנה.

שמידע א ולבנה מ 1981 מגדיר לצמחי החרמון. משרד החינוך והתרבות, אגף הנוער, ירושלים.

The Plant List, a working list of all plants species www.theplantlist.org

Plants of Turkey: www.turkiyebitkilevi.com

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: אלוני ע 2019 פעמונית אמיתית *Campanula stricta* גדלה במרומי החרמון,
פורחי החודש, כתב-עת "כלנית" מספר 6.

https://www.kalanit.org.il/campanula_stricta_august_2019